

יצירת חוסן קהילתי כאמצעי לשיפור רווחתם של ילדים, בני נוער ומשפחותיהם בשכונות מוחלשות בישראל

הערכת תוכנית 'מוטב יחדיו'
ממצאים מרכזיים

סמדר סומר, שמואל ילמה

19.6.2018

מטרת העל של התוכנית

יצירת חוסן קהילתי כאמצעי לשיפור רווחתם של ילדים, בני נוער ומשפחותיהם בשכונות מוחלשות בישראל

בין 2006 ל-2016 גדל היקף פעילות התוכנית פי עשר

2016

44 שכונות

50,000 משתתפים בפעילויות התוכנית

4 שכונות

5,000 משתתפים בפעילויות התוכנית

2006

2015 ← 2012

תקופת המחקר

● להעריך את יישום התוכנית כדי לספק משוב לשיפורה על בסיס מתמשך
 ● להעריך את הצלחת התוכנית, כדי להוות בסיס להחלטות ולתכנון המשך הפצתה

מטרות המחקר

● השוואת מידע על יישום התכנית ותוצאותיה בכמה נקודות זמן
 ● השוואת מדדי תוצאה בשכונות לנתונים ארציים
 ● השוואת מגמות שינוי במדדי תוצאה בשכונות למגמות שינוי ארציות

אסטרטגיית המחקר

● סקרים עם הורים ובני נוער (620 הורים ו-186 בני נוער ב-2012 ו-490 הורים ו-156 בני נוער ב-2015)
 ● ראיונות עומק עם אנשי מטה ושטח (85 ראיונות בסה"כ)
 ● נתוני למ"ס
 ● מערכת מידע מנהלי של התכנית

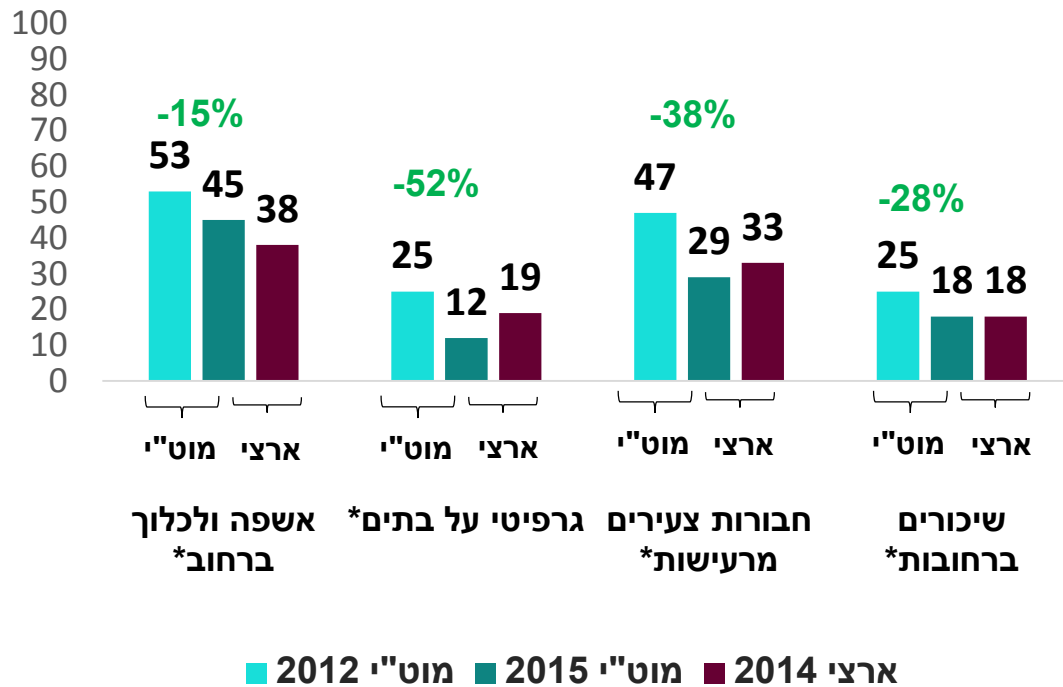
מקורות המידע

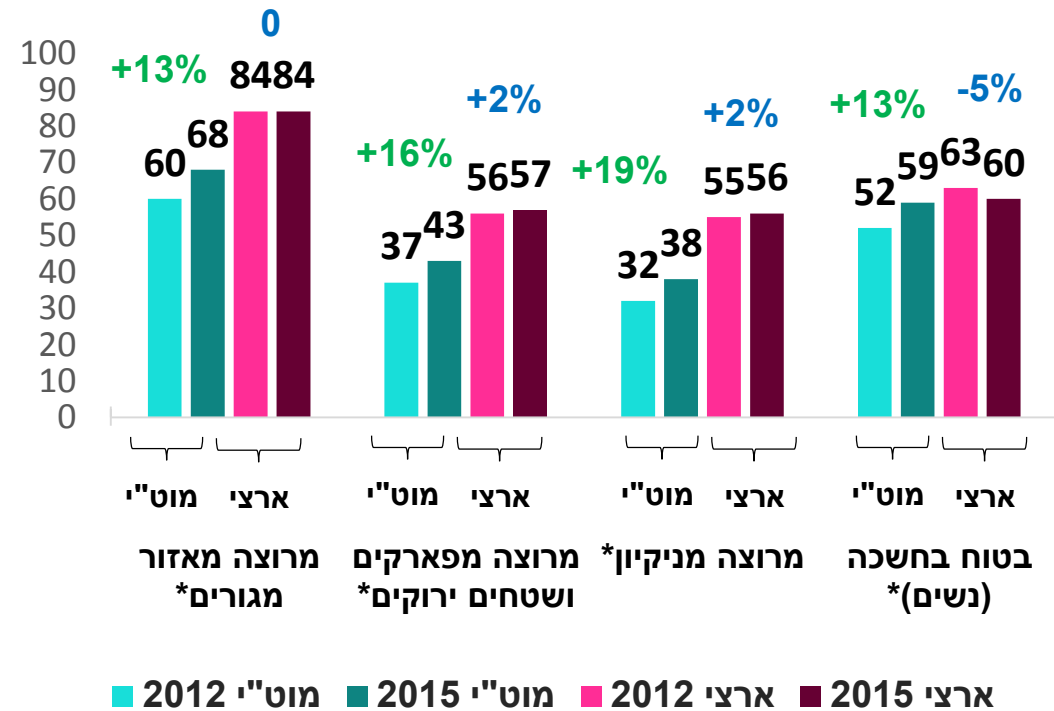
ירידה בדיווח על ונדליזם והפרות סדר, ושיפור בעמדות לגבי פני השכונה וביטחון אישי

(סקר תושבים והסקר החברתי למ"ס, ב-% ובאחוז השינוי^א)

ירידה בדיווח התושבים על אירועים של הזנחה, ונדליזם והפרות סדר בשכונה

שיפור בעמדות התושבים כלפי הבטים שונים של אזור המגורים

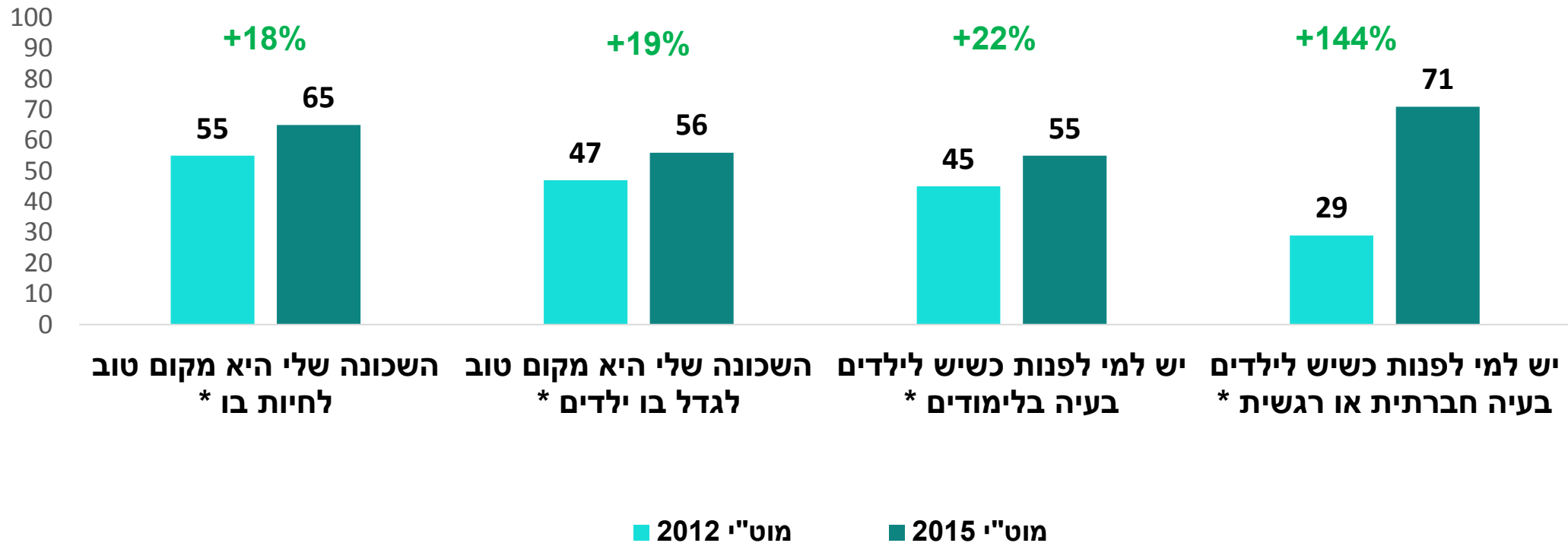
$p < 05^*$

מקרא צבעים לאחוז השינוי: ■ שינוי חיובי (מובהק) ■ שינוי שלילי (מובהק) ■ ניטראלי - אין שינוי משמעותי (עלייה או ירידה, אך לא מובהק)

שיפור בעמדות התושבים כלפי השכונה כמקום מתאים לגידול ילדים

(סקר תושבים, 2012-2015, ב-% ובאחוז השינוי)

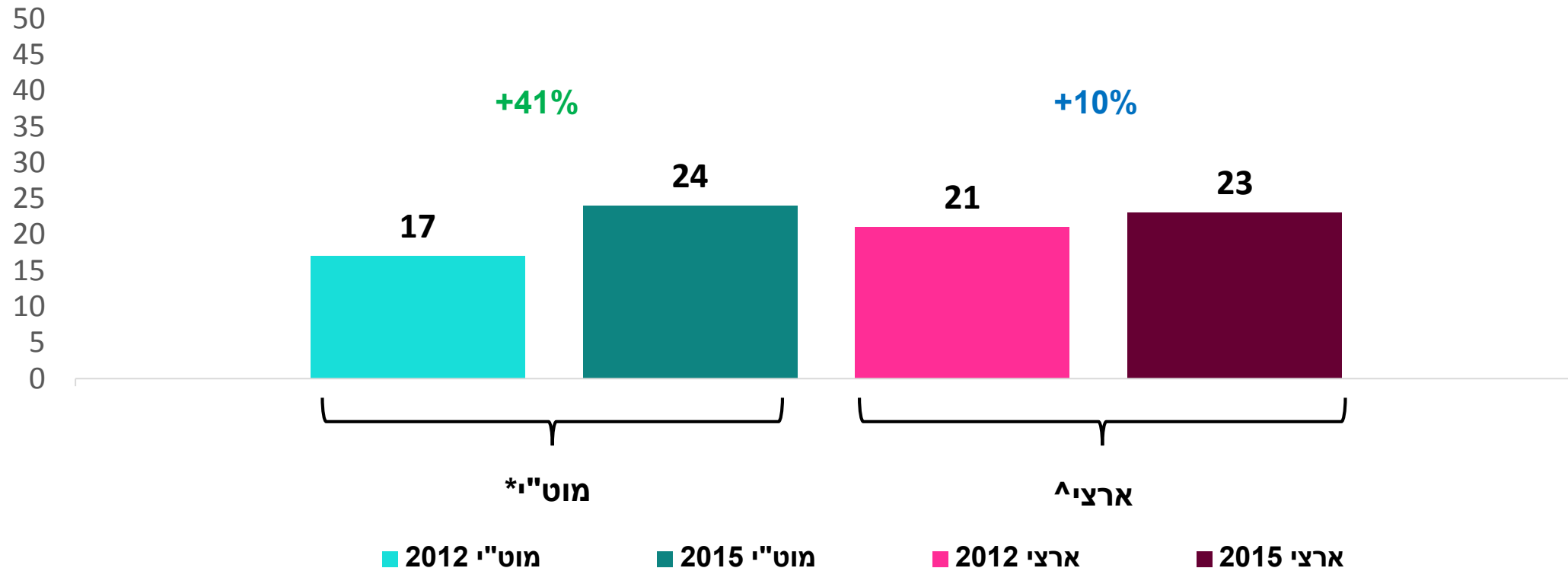

$p < 05^*$

עלייה בשיעור התושבים המתנדבים ומעורבים בחיי הקהילה

שיעור המתנדבים** – 2012-2015 (סקר תושבים והסקר החברתי למ"ס, ב-% ובאחוז השינוי)

* $p < 05$
 ** עסקה בפעילות התנדבותית ב-12 החודשים האחרונים
[^] ממוצע ארצי באוכלוסייה היהודית

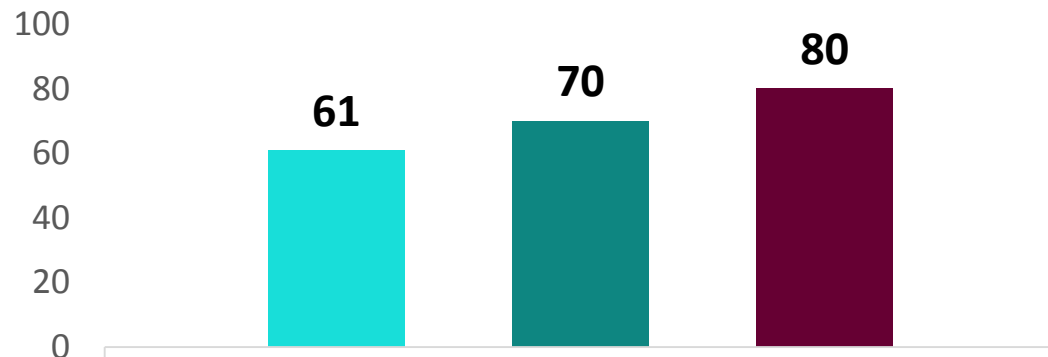
הון חברתי בקרב התושבים

שיפור במדדי חוללות קולקטיבית ולכידות חברתית, אך נותר פער לעומת הממוצע הארצי

(סקרי התושבים והסקר החברתי של הלמ"ס, ב-%)

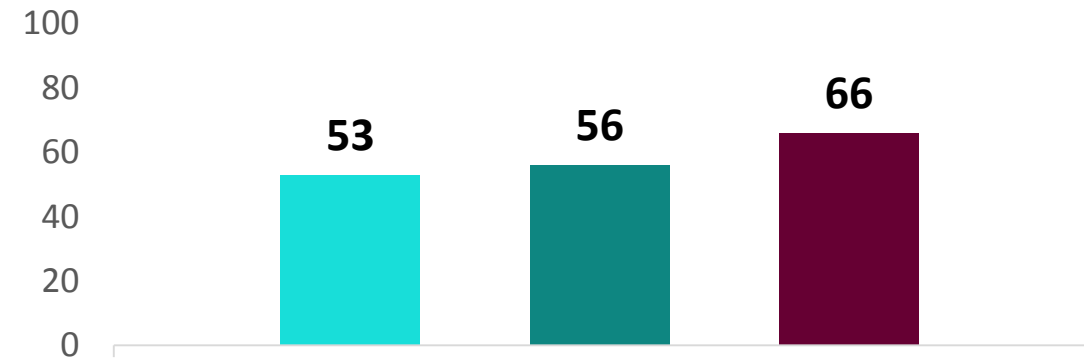
לכידות חברתית בקרב התושבים וכלל האוכלוסייה
בישראל (ב-%)

אנשים בשכונה מסתדרים אלה עם אלה *

■ מוט"י 2012 ■ מוט"י 2015 ■ ארצי 2014

חוללות קולקטיבית בקרב התושבים וכלל האוכלוסייה
בישראל (ב-%)

אנשים בשכונה מאמינים שהם יכולים לשפר איכות החיים באזור
המגורים

■ מוט"י 2012 ■ מוט"י 2015 ■ ארצי 2014

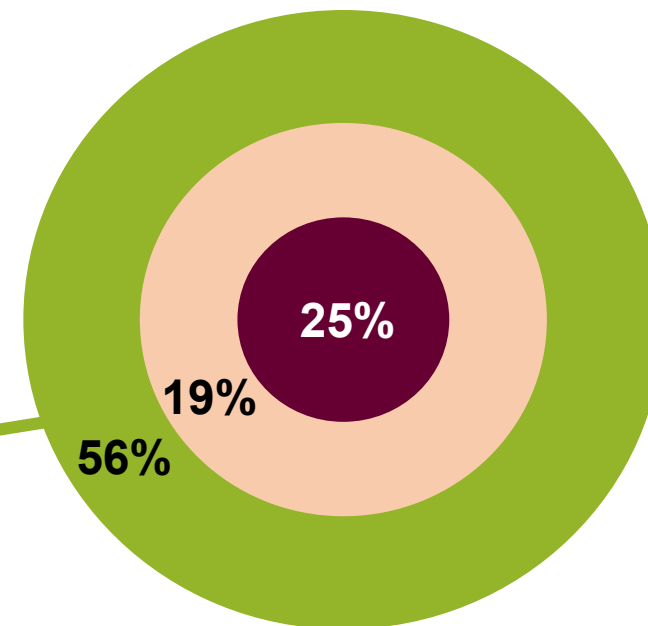
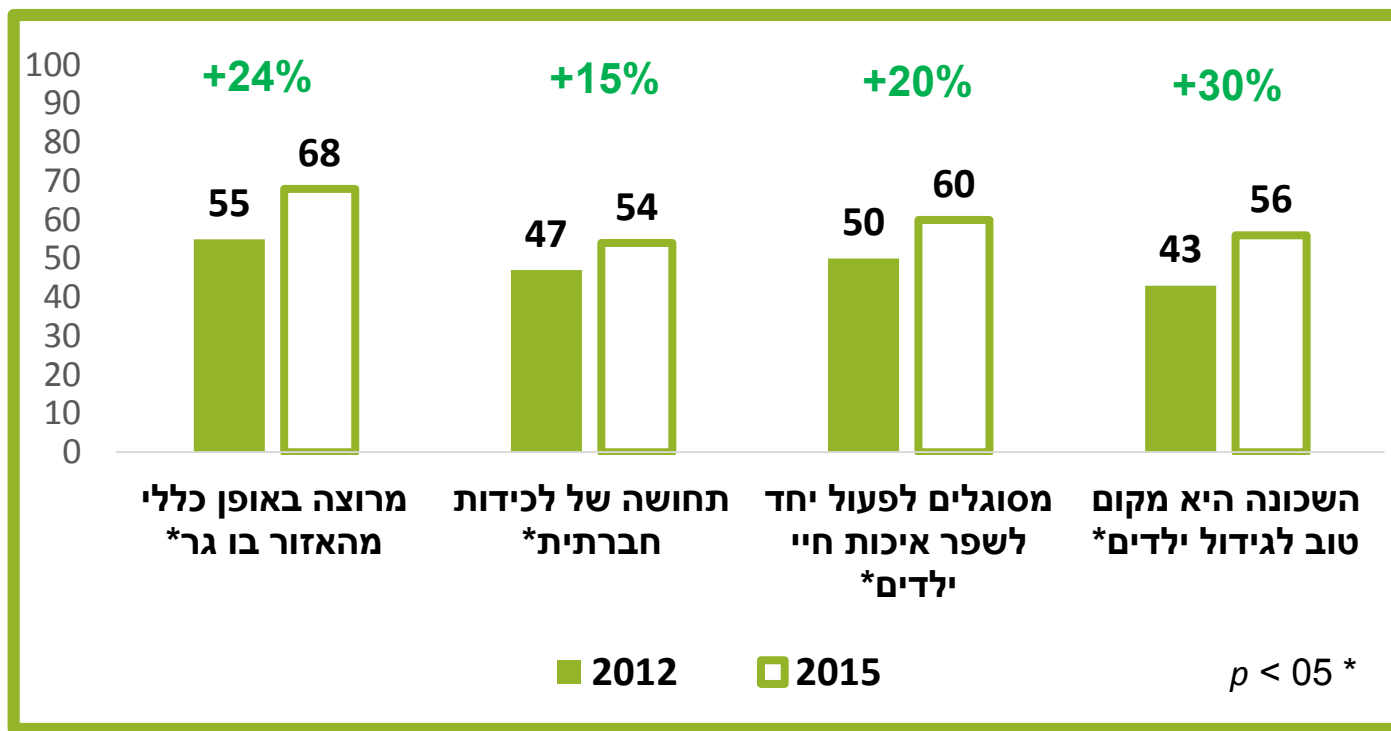
$p < 05$ *

שיפור בעמדות התושבים הלא מעורבים

בהתאם לתיאוריית השינוי של התוכנית, היה שיפור במדדי התוצאה השונים גם בקרב התושבים שלא היו מעורבים בקהילה ולא השתתפו בפעילויות התוכנית

עמדות התושבים שאינם מעורבים (סקרי תושבים, ב-% ואחוז השינוי)

■ מעגל פנימי - תורמים ומשתתפים
■ מעגל ביניים - משתתפים בלבד
■ מעגל חיצוני - לא מעורבים

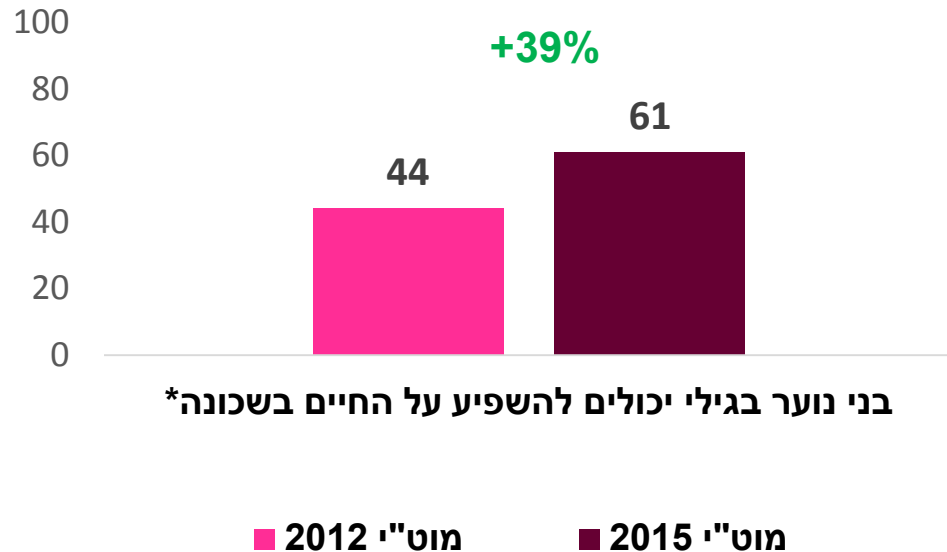
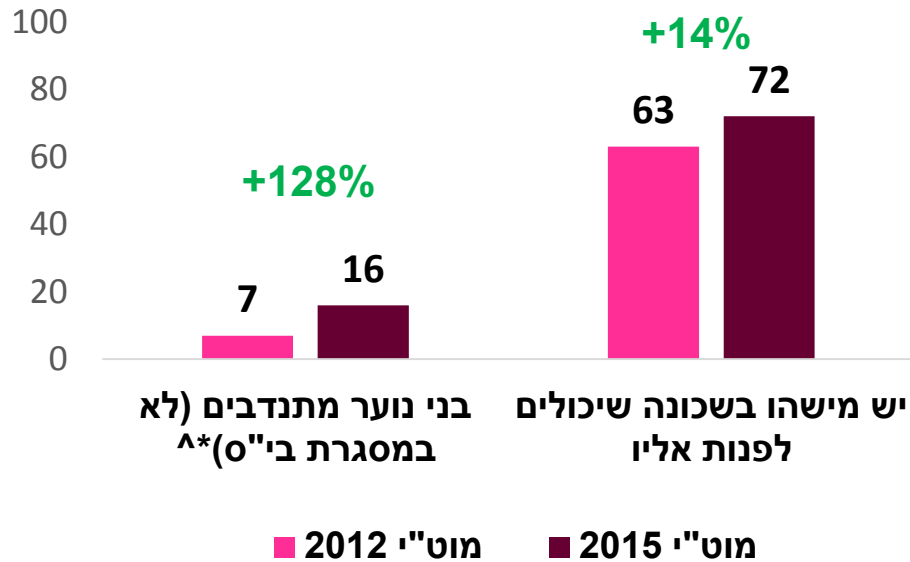

שיפור במעורבות בני נוער בקהילה ובתמיכה החברתית

(סקר בני נוער, 2015-2012)

עלייה בשיעור בני נוער שמדווחים שהם מתנדבים** ושיש להם למי לפנות בעת מצוקה (ב-%, ואחוז השינוי)

עלייה בשיעור תלמידי תיכון שמרגישים שיכולים להשפיע על החיים בשכונה (ב-%, ואחוז השינוי)

* $p < 05$
 ** מעורב באופן קבוע בפעילות התנדבותית בקהילה שלא במסגרת בי"ס
 ^ עלייה בולטת בקרב תלמידי חט"ב ונערות
 ~ ב-2012 שיעור בני נוער מתנדבים היה 15% בישובים מאשכול חברתי-כלכלי 1-4 ו-12% בכלל האוכל

סיכום – השגים ואתגרים

עלייה בשיעור המבוגרים ובני נוער שמעורבים בקהילה, וצמצום פער לעומת ממוצע ארצי

ירידה בדיווח על ונדליזם ועל הפרות סדר, וצמצום הפער לעומת ממוצע ארצי

עלייה בשיעור המבוגרים ובני נוער שמרגישים שהם יכולים להשפיע על החיים בשכונה

עלייה בתחושת הביטחון האישי ובשביעות הרצון מהשכונה, וצמצום הפער לעומת ממוצע ארצי

שיפור במדדי תוצאה שונים גם בקרב תושבים שלא מעורבים בקהילה ולא השתתפו בפעילויות

עלייה בשיעור התושבים שמדווחים שהשכונה מתאימה לגידול ילדים, ושיש להם למי לפנות כשיש לילדים בעיה

על אף השיפור, עמדות התושבים כלפי השכונה עדיין חיוביות פחות לעומת כלל האוכלוסייה (בין 10 ל-15 נקודות האחוז במדדים השונים)

